

BÄTTRE ÄN SITT RYKTE. Det stämmer att kor kan vara klimatbovar. Men med rätt metod blir de oundgängliga klimatkompenserare och markvårdare, skriver Artur Granstedt. Foto: SHUTTERSTOCK

Sluta klaga på korna – de är klimathjältar

■ ■ Det är en utbredd och total missuppfattning att kor och nötkött i sig är dåligt för klimatet – och även att gris och kyckling skulle vara bättre, skriver docent Artur Granstedt.

Det är sant att vi måste minska vår köttkonsumtion kraftigt för att klara klimatet. Men bilden av korna som stora miljöbovar behöver nyanseras. Korna är nämligen rena klimathjältar när de tillsammans med vallodling får vara en viktig del i ett ekologiskt kretslopps jordbruk.

ARTUR GRANSTEDT
Docent i växtodling och ekologiskt lantbruk
Författare till boken "Morgondagens jordbruk"

bygger upp muldförrådet och bördigheten i marken.

För att rädda klimatet måste man både lokalt och globalt återställa balansen mellan koldioxidutsläpp respektive återbindning av koldioxid ur atmosfären – och det kan i grunden bara ske genom växternas fotosyntes. Därför har jordbruk med kolbindande kretslopp en nyckelroll.

Sådana riktiga kretslopp finns på många (men långt ifrån alla) ekologiska lantbruk. Här kan korna vara klimatpositiva – de binder mer klimatgaser än de släpper ut. Hur vi ska se på klimatteffekterna av kor och nötkött beror alltså helt på i vilket system djuren ingår och hur hållbara eller ohållbara systemen är som helhet. Kor kan både vara klimatbovar eller oundgängliga klimatkompenserare och markvårdare.

Det unika med idisslande djur som kor och får är att de, till skillnad från grisar och kycklingar, kan äta sådant som vi

människor inte kan äta och att de omvandlar detta till sådant vi kan äta, samtidigt som de ger gödsel till odlingsjorden. Att kor ofta utmålas som negativa för klimatet beror på att man då utgår helt från ett konventionellt lantbrukssystem, där kor inte är en viktig del av ett kretslopp.

Det verkligt grundläggande klimat- och hållbarhetsproblemet kring både odling och mjölk/köttproduktion i dag är att det svenska konventionella lantbruket i stort sett är ett system där kretsloppet av näringsämnen har brutits. Det har skett genom uppdelning i dels specialiserade djurgårdar, dels specialiserade spannmålgårdar utan djur och vallodling. Följden av detta är ett lantbruk som blivit beroende av konstgödsel, kemiska bekämpningsmedel och import av djurfoder.

Med konventionellt lantbruk, som dominerar i dag, är nötkött mer klimatpåverkande än gris och kyckling. Men

med ekologiskt kretslopps jordbruk är det helt tvärtom. Här är kor en förutsättning för kretsloppet. Gris och kyckling däremot, som i stort sett enbart äter sådant som vi människor kan äta själva, kan inte ha samma roll. Ungefär 70 procent av vår totala köttkonsumtion baseras i dag på spannmål, vilket är ohållbart.

Ungefär 70 procent av vår totala köttkonsumtion baseras i dag på spannmål, vilket är ohållbart.

I Sverige står maten för cirka en tredjedel av den totala konsumtionens klimatbelastning. Att vi behöver minska vår köttkonsumtion kraftigt är helt klart. Det logiska vore då att dels mini-

mera den industriella produktionen av gris och kyckling, och inte minst att ställa om till ekologiskt kretslopps jordbruk. Där blir kon en klimathjälte som samtidigt ger ökad bördighet och en biologisk mångfald som vi alla är beroende av för framtiden.

ARTUR GRANSTEDT

MER DEBATT PÅ EXPRESSEN.SE/DEBATT

Utsatta kvinnor är de stora förlorarna

Alla dessa flyktingmän – hur tänker vår feministiska regering? skriver Jan Emanuel.

Så slösade staten bort våra miljarder och miljön

Jättebelopp har bränts på rent trams, skriver Slöseriombudsmannen Johan Gustafsson.

Män som styckar kvinnor ska sitta inlåsta med män

Skandal att Kriminalvården tar hänsyn till könsbytarens Kim, skriver Kajsa Ekis Ekman.

FÖLJ DEBATTREDAKTIONEN

Debattchef: Per Zettermark

MEJLA: debatt@expressen.se

[@ExpressenDebatt](https://twitter.com/ExpressenDebatt)

[Expressen Debatt](https://www.facebook.com/ExpressenDebatt)